

DOTek

Domácnostem Teplo z Komořan

Černí Andělé v Lize mistrů

Rozhovor s Míšou Borovskou

STRANA 3

Teplo pro rok 2050

STRANA 5

STRANA 6-7

TEPELNÁ

POHODA V BYTĚ

RADY A TIPY PRO VAŠI DOMÁCNOST

TREZOR PRO ŠPERKY

Ulrika se vrací
do mosteckého muzea

STRANA 8

SNÍH NA NÁMĚSTÍ

Fotohlédnutí
za Komořanským sněhulákem

STRANA 10

Staň se
i ty naším
kolegou! **Přijmeme**
nové pracovníky do týmu

Elektromechanik | Hasič | Provozní zámečník

DoTeK č. 1/2020 – magazín společností Severočeská teplárenská a United Energy pro zákazníky v Mostě a Litvínově. Vydání: leden 2020.

Vydavatel: Severočeská teplárenská, a.s. Teplárenská 2, 434 03 Most – Komořany, dotek@setep.cz, IČ: 28733118. Evidenční číslo: MK ČR E 23580, vychází 4x ročně.

Liga mistrů je VRCHOL mé kariéry

S logem Severočeské teplárenské na černooranžovém dresu Černých andělů nastupuje k zápasům házenkářka Michaela Borovská. Po litvínovských hokejistech vám v DoTeKu představíme další úspěšné sportovce Mostecka – tým DHK Baník Most. Ženský A Tým, v němž Michaela zastává roli pivota, má za sebou několik titulů mistryň ČR, Českého poháru i Česko-slovenské Interligy. Jejich posledním úspěchem byla účast v prestižní Lize mistrů.

Je to poprvé, co si mostecké házenkářky zahrály Ligu mistrů. Jaké to bylo?

Teď je možná trochu cítit zklamání, že se nám nepodařilo postoupit ze základní skupiny, ale myslím, že to časem vyprchá a že zůstane radost z toho, že jsme si Ligu mohli vyzkoušet. Byla to obrovská zkušenost. A pro nás starší možná i poslední možnost si tuto soutěž zahrát. Pro mě to byl určitě vrchol dosavadní kariéry.

Bylo to náročné?

Bylo to hodně náročné. Liga byla spojená hodně s cestováním a navíc jsme se museli souběžně připravovat i na zápasy české ligy. Myslím, že jsme si ty dva měsíce všichni sáhli na dno.

Máte doma předškoláčka, takže cestování na zápasy asi bylo složité kvůli tomu...

Ano, my maminky jsme to asi zvládaly nejhůř, ale díky pochopení trenéra jsem mohla vynechat některé domácí zápasy, byť jich nebylo moc. Musela pomoci celá rodina, tatínek, prarodiče. Kdo měl ruce a nohy, hlídal.

V české lize se ale týmu velmi daří, držíte se na špičce...

Těžíme ze zkušeností, které máme z evropských soutěží. Určitě máme ambici znovu získat mistrovský titul. Ale my chceme vlastně vyhrát vždycky... Teď se soustředíme na naši ligu. Ale už v lednu začne ten kolotoč znovu, protože nás čeká Evropský pohár, tedy druhá nejvyšší evropská soutěž.

Michaela Borovská 8

**pochází z Písku, žije v Mostě
sportovní úspěchy: účast na Mistrovství světa 2013, 6
titulů mistra ČR v DHK Baník Most, účast v Lize mistrů**

Jací soupeři vás čekají?

Evropskou ligu hrají opravdu top týmy. Los nám určil německý Thüringen, který několik let hrál Ligu mistrů, ten známe velmi dobře. S tureckým Kastamonu už jsme se potkali při kvalifikaci a vyřadili ho. Čtvrtým týmem do skupiny jsou Maďarky. Neznáme je, ale v Maďarsku se hraje dobrá házená. Takže myslím, že skupinu máme docela náročnou.

Vrátila jste se na palubovku letos na jaře po poměrně dlouhé přestávce...

Vracela jsem se vlastně dvakrát. Po první operaci jsem vydržela snad měsíc a zranění se obnovilo. Takže se pauza nakonec natáhla na 18 měsíců. Mám za sebou už čtyři operace, takže zkušenosti z těžkých návratů už mám. Rehabilitace jsou náročné a dlouho trvalo, než jsem získala nějakou jistotu na hřišti. Možná to trvá dodnes, ale jsem ráda, že jsem zpátky.

Kromě tréninků zápasů se zapojujete v klubu i do jiných aktivit...

S Lucií Mikulčíkovou a Evou Bezpalcovou připravujeme sportovní program zaměřený na míčové hry pro mateřské školy. Mostecké školky se u nás v hale střídají, s dětmi hrajeme různé hry. Baví to děti i nás. Díky tomu, že mám pětiletého syna, vím, co děti v tomto věku potřebují. Pomáhám také trenérovi se staršími žákyněmi, ale malé děti mě asi baví víc. Jsou na nich hodně vidět pokroky.

Plánujete věnovat se trénování po skončení profesionální hráčské kariéry?

Nejsem si jistá, zda zůstat u házené nebo se věnovat spíše obecně pedagogické činnosti, ideálně ve spojení se sportem. Uvažuji o návratu do jižních Čech, odkud pocházím a kde jsem s házenou v osmi letech začínala. V Mostě jsem sedm let. Most je pro mě házená, ale doma je stále v Písku. Teď ale spíš žiji zápas od zápasu, než abych myslela do daleké budoucnosti.

Jsme připraveni na změnu?

Poznámka Ing. Jany Hladové, ekoložky United Energy, a.s.

Diskuse na téma „globální oteplování“ v poslední době přirostuje. Tento klimatologický jev je přirozenou součástí historie naší planety. Jinými slovy střídání teplejších období s tzv. dobami ledovými jsou na naší planetě naprosto normální. Jen člověk je zde natolik krátce, že neměl možnost si zvyknout. Z pohledu vývoje planety se tu vyskytujeme jen zlomek času, ale co se týká našeho vlivu na ní, jeví se i tento krátký úsek jako významný. Dokud jsme neobjevili fosilní zdroje a nezačali vyvíjet složitější technologie, planeta si s námi celkem nedělala hlavu. S průmyslovou revolucí však přišla zásadní změna a planeta přestala stíhat vyrovnávat naše destruktivní zásahy do jejího fungování. Objev fosilních paliv posunul lidstvo do nové éry – éry blahobytu, ale též éry největšího znečišťování přírody a využívání zdrojů. S možností získání obrovského množství energie jsme se utrhlí ze řetězu a nabyli dojmu, že neexistují hranice našich možností. Opak je ale pravdou a důsledky nás dnes dohánějí. Za poslední dvě staletí našeho blahobytu budou platit budoucí generace.

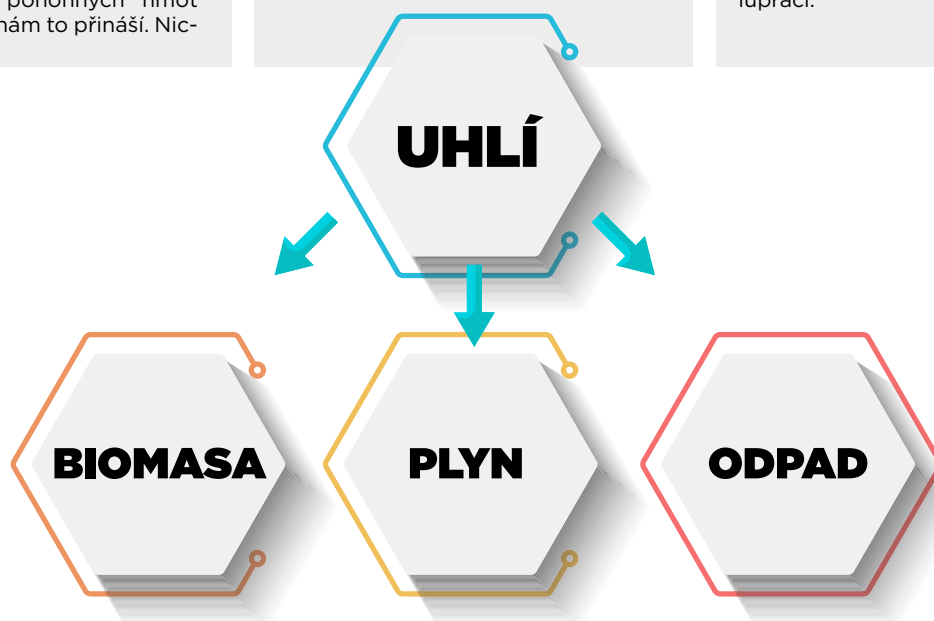
Nemá příliš smysl hledat viníka. Málokdo by se přeci dobrovolně vzdal elektřiny, tepla, pohonných hmot a benefitů, které nám to přináší. Nic-

méně o co lhostejnější jsme byli, o to uvědomilejší bychom měli být nyní. Bude to velmi náročné a lidé budou muset přijmout zodpovědnost za budoucnost. Není pravda, že se nepřijímala opatření a omezení a že politici v čele vlád nic nedělali, jak křičí někteří aktivisté. Evropa je v tomto ohledu poměrně progresivní. Díky lídrům evropské ekonomiky jako Francie a Německo dosáhla Evropa shody na tom, že je potřeba využívání fosilních zdrojů omezit a již několik desetiletí se na tom pracuje. A je logické, že není možné vše změnit během pár let. Možná šlo mnoho věcí udělat rychleji, lépe, levněji a efektivněji, ale to by znamenalo prosazovat kroky proti vůli většiny lidí, kteří se chtěli mít lépe a žít pohodlněji – a to nelze asi nikomu zazlívat, zvláště když je před riziky nikdo nevaroval.

Stojíme nyní před zásadními změnami, které musejí vycházet především od nás samotných. Měli bychom se zamyslet, zda opravdu musíme spotřebovávat tolik jako doposud. Protože vše, co spotřebováváme, se musí někde vyrobit, a k tomu je zapotřebí

mnoho energie, kterou je třeba někde vzít. Pokud bychom rádi omezili spotřebu uhlí v energetických zařízeních a nahradili ji jinými zdroji, musíme též přistoupit zodpovědně ke své spotřebě. Něco se omezit nedá - teplo doma prostě potřebuje každý, ale u mnoha jiných potřeb to možné je. Ta snaha musí být společná.

Naše firma se již připravuje na změny v podobě náhrady uhlí jinými, alternativními palivy, jak se dočtete v rozhovoru s ředitelem. Díky moderním technologiím se spalováním těchto paliv neprodukuje tolik škodlivin jako při procesu spalování uhlí, ale úplně bezemisní záležitost to není. Bohužel současnou spotřebu energie v ČR není možné nahradit energií z obnovitelných zdrojů, protože spotřeba je násobně větší. My jsme ale připraveni udělat maximum, abychom zajistili i do budoucna kvalitní a stabilní dodávky energie při minimalizaci dopadů na životní prostředí. Potřebujeme k tomu ale též vaši pomoc v podobě zodpovědného a šetrného využívání energií. Protože nejmenší dopad má energie, kterou není potřeba vyrobit. Dalším příjemným efektem tohoto přístupu bude též úspora vašich výdajů za tuto službu. Věřím, že to společně zvládneme a těším se na spolupráci.

Teplo pro rok 2050

Ing. Milan Boháček
generální ředitel United Energy, a.s.

Celoevropský odklon od uhlí, vysoké ceny emisních povolenek, nedostatek odborných pracovníků i snahy o odpojování od centrálních zdrojů tepla – těmto nelehkým výzvám dnes čelí teplárny v České republice. Jak se k nim staví v Komořanech? A jak zajistit pro obyvatele Mostu a Litvínova cenově dostupné teplo i do budoucna? Přečtěte si rozhovor s generálním ředitelem.

Současná vize pro společnost nese název „Teplo pro rok 2050“. Co si pod tím představíte?

Pokud chceme, aby skupina United Energy na trhu s energiemi existovala v roce 2050, aby se tohoto roku ve zdraví dožila a pokračovala dál, musíme tomu přizpůsobit své dnešní aktivity. Jednak v oblasti palivové základny, ale též v práci se zaměstnanci. Právě stanovení vize společnosti na další roky a firemních hodnot je pro to klíčové, stejně jako další vzdělávání zaměstnanců, neboť pro naše rozvojové projekty budeme potřebovat špičkové odborníky. A těch je dnes obecně v republice nedostatek.

V celé Evropě je dnes patrný odklon od spalování uhlí, ovšem teplárna v Komořanech je na uhlí postavena. S jakými alternativami Teplo pro rok 2050 počítá?

V rámci EU vznikají v jednotlivých zemích tzv. uhelné komise, které řeší čím nahradit uhelnou energetiku. Zatím není úplně jasné, k čemu ta česká dospěje, respektive k jakému datu odklonu od uhlí. Chceme na to být ale připraveni, a to v rámci celé skupiny EPH. Pro Komořany jsme připravili harmonogram, který kombinuje bioblok, přechod na plyn a energetické využití komunálních odpadů.

Jaké přesně jsou vaše plány?

Mít v roce 2025 či 2026 multipalivový zdroj a moci se rozhodovat, jaké palivo je aktuálně k dispozici a je nejvýhodnější i po cenové stránce. Vše zároveň samozřejmě stavět nemůžeme. V roce 2020, kdy začnou od června platit přísnější emisní limity, odstavíme část uhelného zařízení. Část zařízení tyto limity splnit umí, takže máme k dispozici 5 kotlů. Už nyní připravujeme biokotel na spalování štěpky, který může od ledna 2022 pokrýt přibližně desetinu provozních potřeb. Další předěl je leden 2024, kdy bychom měli spustit plynové turbíny. Ty potřebujeme především pro pokrývání regulace spotřebních špiček, alespoň dokud nebudeme umět energii efektivně akumulovat. Kromě toho je stále na stole projekt energetického využívání komunálního odpadu EVO Komořany. Bohužel zákony ČR energetickému využití odpadů stále příliš nenahrávají (více o tom rozhovor s Ing. Marešem v DoTeKu č. 3/2019). V okamžiku, kdy budeme mít biomasu, plyn a komunální odpad, jsou tyto komodity dostatečné a nepotřebujeme už uhlí.

V minulosti jste představili projekt tzv. mokrého odsíření, které mělo prodloužit životnost elektrárny a naplnit zpřísnující se emisní limity. Vzdáváte se ho?

Ano, projekt jsme opustili. V současnosti teplárna Komořany umí plnit zpřísněné emisní limity při vyšších výrobních nákladech. Projekt odsíření měl výrobu zlevnit a byl plánován jako ekonomický s návratností. Když jsme do přípravy zahrnuli současné ceny emisních povolenek, cenu elektřiny a jejich výhled na 10 let a cenu nabídek od zhotovitelů, ukázala se investice jako ztrátová. Mokré odsíření by spolklo příštích deset let veškerý zisk a my bychom zůstali nadále připoutáni k uhlí a nemohli investovat do jiných zdrojů.

Teplárny ale čelí dalšímu tlaku, a to je návrat k lokálním zdrojům, odpojování...

Bohužel historie se opakuje a lidé rychle zapomínají. Už si nepamatujeme zamořená města s lokálními kotelny v každé čtvrti respektive s komíny na každém domě? Centrální zdroje jsou dnes plně ekologizované a pod přísnou kontrolou – to je ale pro provozovatele finančně náročné a činí je to často nekonkurenceschopnými na trhu s teplem. Výsledkem může být, že si města opět zaplevelíme komíny, které nebudou plně pod kontrolou, nepodléhají přísnému měření a nemusí kupovat emisní povolenky. Když projíždíte nyní vesnicemi, přes všechny dotace na ekologizaci kotlů, stále se z mnoha komínů valí černý dým a lidé páli cokoliv.

Hrozí podle vás rozpad centrálních zdrojů tepla?

Reálná hrozba to je a v některých městech se to už děje – třeba Česká Lípa, Jablonec nad Nisou. Z pohledu životního prostředí i z pohledu možností dohledu státní správy nad těmito zdroji je to cesta špatným směrem. Města by se tomu měla bránit.

Už jsme se dotkli problému emisních povolenek, které teplárny – na rozdíl od lokálních znečišťovatelů ovzduší – musí nakupovat. Jakým způsobem se nárůst jejich ceny projeví na ceně tepla v příštím roce?

Skutečně cena povolenky nepředvídatelně vzrostla a nešlo se na to dopředu připravit, s čímž zápasí hlavně městské teplárny. Pomohla nám ale změna sazby DPH, která letos klesla z 15 na 10 procent. Teplárny tak mohou zvýšit ceny o 5 procent a částečně si pokrýt tyto ztráty, aniž by to koncoví zákazníci pocítili. Cena pro koncového odběratele tepla tak zůstane stejná jako v loňském roce. Stejně budeme postupovat i my v případě Mostu a Litvínova. Koncová cena se nebude zvyšovat ani o míru roční inflace a doufám, že to naši zákazníci přivítají.

TEPELNÁ POHODA *v bytě*

V zimě trávíme doma mnohem více času, a tak se pro nás pojem „teplo domova“ stává důležitějším než uprostřed léta. Tepelnou pohodu samozřejmě vnímá každý jinak. Přesto ale existují obecné rady, kterými bychom se měli řídit, jestliže si chceme užívat domácí pohodu v teple a zároveň se chovat ekonomicky a myslet při tom na své zdraví.

Obývací pokoj:

Ideální teplota pro obývací pokoj či pracovnu, tedy místnosti, kde trávíte čas spíš sezením, je asi 20 až 22 stupňů Celsia. Zejména v pracovně myslíte na čerstvý vzduch – velké teplo a vydýchaný vzduch vám spolehlivě zpomalí mozkové buňky.

Kuchyň:

Pokud není vaše kuchyň spojená s obývacím pokojem, stačí v ní teplota nižší, protože teplo samozřejmě vzniká i při vaření a místnost ohřívá. Nemáte-li odsavač par, je třeba častěji větrat.

Dětský pokoj:

Teplota v pokoji, kde si děti zároveň hrají i spí, je trochu oříšek. Děti si rády hrají na podlaze, kde je teplota nejnižší, a často spí na palandách, kde je naopak nejvyšší. Ideální jsou proto koberečky nebo alespoň hrací podložky. Přes den jim místnost vytopte alespoň na 22 stupňů a před spaním stáhněte topení a důkladně vyvětrejte.

Ložnice:

Místnost pro spaní by měla mít maximálně 18 stupňů. Raději volte kombinaci teplejší peřiny a chladnějšího, čerstvého vzduchu.

Předsíň:

Ve vstupu do bytu stačí teplota 17 až 19 stupňů, ve většině bytů ani žádné topení v předsíni či šatně nebývá. Chodbu dostatečně vytopí okolní místnosti. V zimě se vám ale může hodit polštář ke dveřím – váleček vycpaný třeba starou dekou, který si dokážete vyrobit sami. Zabrání nepříjemnému průvanu z chodby.

Koupelna:

Takhle místnost si pořádné teplo zaslouží! Ať už vám slouží jako kosmetický salon nebo jako aquapark pro děti, studená vás bavít nebude. Ideální teplota se pohybuje mezi 23 a 25 stupni. Při rekonstrukci koupelny uvažujte o elektrickém topném žebříku, který vám umožní přitopit v chladnějších dnech mimo topnou sezónu.

Rady a tipy

Vlhkost je zásadní!

Pro pocit tepelné pohody je vlhkost vzduchu klíčová. Zejména v panelových domech je často příliš nízká. Podle odborníků by přitom neměla klesnout pod 45 %. I proto bychom neměli místnosti přetápět a tedy dál vysušovat. Suchý vzduch neprospívá dýchacím cestám, které jsou náchylnější k infekcím, ani pleti, která se vysušuje. K zajištění optimální vlhkosti vzduchu je vhodný zvlhčovač vzduchu, ale pokud nechcete investovat do takového zařízení, pomůžou také živé rostliny nebo keramické odpařovače na topení. Naopak není dobrý nápad zvlhčovat vzduch sušením vypraného prádla v bytě.

Jak na větrání

Topení na plno a nad ním celý den otevřená „větračka“ - to je častý obrázek našich domácností. V zimě je třeba větrat rázně a rychle, třeba dvakrát denně - a určitě před spaním. Stáhněte hlavici radiátoru a okno otevřete dokořán, ať se rychle vymění vzduchu, ale neprochladnou zdi. Zejména při zhoršených rozptylových podmínkách větrejte spíš odpoledne, kdy bývají koncentrace škodlivých látek nižší.

Co na to peněženka?

Jestli se nechcete pořádně dohřát při shlédnutí svého účtu za topení, pamatujte, že zvýšení teploty o jeden stupeň představuje nárůst nákladů o 6 procent. A ještě jednou připomeňme vlhkost - při velmi nízké vlhkosti musíte pro dosažení stejného komfortu zvýšit teplotu o 2 až 3 stupně. Investice do teploměru s vlhkoměrem se proto vyplatí.

Pozor na detaily

Správná cirkulace vzduchu v místnosti může podle odborníků ušetřit až 10 procent energie. Nezastavujte proto radiátory nábytkem, zbavujte je prachu a nesuňte na nich prádlo. Závěsy sice na jedné straně pomáhají izolovat, na druhou stranu ty dlouhé mohou bránit proudění tepla. A přijde vám kapající kohoutek jako detail? Pak vězte, že deset kapek za minutu, to je za měsíc 170 litrů vody!

Když nejsme doma

Pokud odjíždíte, je dobré topení ztlumit kvůli úspoře. Stačí nastavit temperování na přibližně 17 stupňů. Není vhodné ale vypínat topení úplně - jednak by se v bytě mohla začít hromadit vlhkost a plíseň a jednak vám bude pak dlouho trvat, než se vrátíte k normální teplotě, a mnoho tedy neušetříte.

Hygge život

Hygge je dánský výraz pro pohodový životní styl, který se stal populárním po celém světě. K jeho symbolům patří měkká deka k zachumlání, zapálené svíčky, horký čaj a sladkost k němu. Něco na tom bude, protože podle výzkumů jsou Dánové nejšťastnější lidé na světě! My to ale umíme také, jen tomu říkáme „teplo domova“.

Ulričiny šperky chrání pancéřová vitrína

Na den přesně 120 let od smrti baronky Ulriky von Levetzow mohli první návštěvníci spatřit novou expozici, která tuto osobnost 19. století představuje veřejnosti v Oblastním muzeu a galerii v Mostě. Unikátem expozice je jedinečná souprava šperků z českého granátu. To, že návštěvníci uvidí jejich originály, je zásluhou Severočeské teplárenské, která financovala výrobu pancéřové vitríny, v níž jsou bezpečně uloženy.

Ulrika von Levetzow

*(*1804 Lipsko - †1899 Třebívlice)*

Narodila se v Lipsku v rodině svobodného pána von Levetzow a dětství strávila ve Štrasburku. Na její život měl největší vliv třetí manžel její matky - František z Klebelsbergu, majitel trebívlického panství. Literární nesmrtelnost představitelky romantické lásky ji zajistilo setkání s Johannem Wolfgangem Goethem v Mariánských Lázních v roce 1821 - básníkovi bylo 72 let a Ulrice 17. O rok později požádal o její ruku. Po odmítnutí napsal své nesmrtelné Mariánsko-lázeňské elegie. Ulrika se nikdy neprovdala, žila na panství v Třebívlicích, kde vychovávala své synovce a věnovala se významně dobročinné práci, společně s nevlastním otcem Františkem z Klebelsbergu. Zemřela ve věku 95 let. Mostu její pozůstalost prodal synovec Adalbert von Rauch a díky tomu se dnes v muzeu nachází jedinečná sbírka včetně slavných šperků.

(foto: Archív Oblastního muzea a galerie v Mostě)

„Svět zná Ulriku literární, která dodnes oslovuje básníky, malíře, scénáristy. Ale je tu i Ulrika, kterou známe my a chceme ji takto představit veřejnosti. Ulriku, která reprezentuje to nejlepší z 19. století, ale žádné jeho zápory. Ulriku, která stála u počátku dnešního Národního muzea, která se zabývala výraznou sociální činností, nikdy nebyla nábožensky nebo národnostně nesnášenlivá, u které měli zastání všichni a která stmelovala,“ představil kurátor expozice Jiří Šlajsa příběh baronky, která se stala poslední láskou básníka Johanna Wolfganga Goetha. Nová expozice, která navazuje na dvacet let starou výstavu, ukazuje cenné předměty z Ulričiny pozůstalosti, množství fotografií, její šaty i předměty denní potřeby jako třeba pantofle. Podle Jiřího Šlajsy budou předměty postupně vyměňovány podle toho, jak bude probíhat jejich restaurování. V druhé výstavní místnosti návštěvníci uvidí zařízený pokoj z trebívlického zámku, kde baronka žila. Nejcennější částí expozice je impériová granátová souprava šperků, kterou Ulrika zdédila po své matce. Patří mezi deset nejvýznamnějších cenností České republiky a podle expertů jde o největší známý soubor českých granátů na světě. Šperky včetně etuje prošly náročným restaurováním pod vedením Radka Hanuse. Téměř detektivní příběh, zahrnující množství vědeckých expertíz, studium archívů a hledání chybějících materiálů po celém světě, představuje i rozsáhlá publikace, která byla při slavnostním otevření expozice pokřtěna.

„Šperk uvidí návštěvníci v originále - tedy žádná kopie nebo video. Tím se mnoho muzeí v České republice ani ve světě pochlubit nemůže. Díky patří proto firmám, které nám šperk pomohli zabezpečit, ať je to sponzor Severočeská teplárenská nebo výrobce firma Justra. Po korunovačních klenotech je to druhá nejbezpečnější vitrína na území ČR,“ prozradil Jiří Šlajsa. „Baronka Ulrika von Levetzow byla fascinující vzdělaná osobnost s velkým sociálním citěním. S ochotou baronky pomáhat potřebným se ztotožňuje celá řada společností v regionu a také my ji chápeme jako poslání. Jsme hrdí na to, že jsme mohli být součástí velkého návratu šperků do Mostu,“ dodává generální ředitel United Energy Milan Boháček.

(foto: P. Škacha, archiv Oblastního muzea a galerie v Mostě)

Od Moldavy po Bublavu

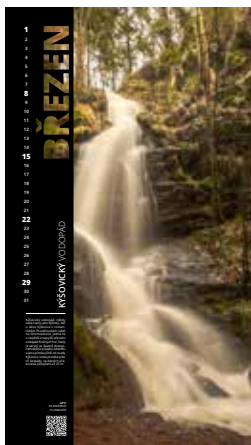
Do půvabných zákoutí krušnohorské přírody bude celý rok 2020 přenášet své majitele nový, v pořadí již třináctý originální kalendář společnosti United Energy. Najít krásné fotky hor nebylo ve firmě nic těžkého. Není žádným tajemstvím, že jeden z jejich zaměstnanců, Martin Valina, je vášnivým fotografem a cestovatelem, který provozuje web krušnohorský.cz. „Snažím se fotit, co se mi líbí, své pocity, a jestli se to líbí i někomu dalšímu, je to jen plus,“ říká chomutovský rodák, který má za sebou několik kalendářů i výstav.

Martin Valina

Příběh vašich fotografických začátků je součástí kalendáře. Můžete nám ho převyprávět?

Začalo to tak, že si moje přítelkyně koupila kolo. V té době, kolem třicítky, jsem vlastně ani netušil, že za Chomutovem začíná nějaká příroda. Začal jsem na něm jezdit a propadl tomu. Jenže jednou jsem jel bez helmy a měl jsem takovou nehodu, že jsem se podruhé narodil. Snad se mi díky tomu v hlavě rozsvítilo a začala mě zajímat víc příroda okolo než našlapané kilometry a do batohu jsem přibalil foťák. Teď vyrážím na kole, pěšky i na běžkách.

Když vidím fotky v mlžném ranním oparu nebo naopak západy Slunce, říkám si, že to není jednoduchý koníček...

Fotit východ Slunce v létě a na jaře je samozřejmě náročnější. Často jezdím do hor na víkendy s partou. Oni ráno vespávají po večerní zábavě a já, abych si mohl užít přírodu a zároveň fotit, vstávám třeba ve čtyři. Většinou se donutím. Bylo by mi potom líto nevyužité příležitosti. Přišlo to ale s věkem, člověk se zklidní, začne krajinu vnímat úplně jinak a raději tráví čas o samotě.

Patříte k fotografům, kteří vydrží čekat hodiny na skvělý záběr?

Nemám auto, a tak musím promýšlet, jak se kam dopravit. Má to ale své výhody, autobusy nejezdí tak často a já mám dost času se na jednom místě zastavit. Lehnu si do trávy, vezmu si s sebou pivo a kochám se a vydržím dvě tři hodiny čekat na dobrý záběr nebo si hrát a vytvářet kompozice.

Co je nejdůležitější atribut dobré krajinářské fotky?

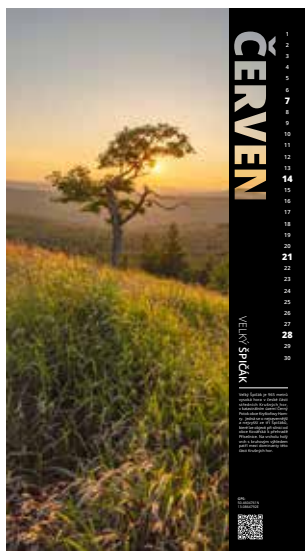
Štěstí na počasí. Prostě být na správném místě ve správný čas. Díky webkamerám a předpovědím se dá vývoj počasí odhadnout, občas mi poradí autobusáci. Ale občas se stane, že mě počasí zradí a já se vracím bez fotky. Někdy si to zkrátka užiju, a někdy to musím protpřít.

Máte oblíbená místa, na která se vracíte?

Krušné hory nejsou tak velké, tak už je mám osahané a spíš hledám změnu světla a správné okamžiky. Strašně rád jezdím na Jelení za Horní Blatnou. Je to jedno z nejchladnějších míst v Krušných horách, mělké údolí, potůček, okolo lesy. Mám to rád nejen kvůli přírodě, žije tam rodina Češky a Inča s dětmi, zvířaty, jurtou, dělají kurzy indické kuchyně, jógu. Skvělé focení jsem zažil na Poustevně, skále nad Výsluním, odkud jsou vidět všechny symboly Krušných hor – Jelení, Klínovec, Fichtelberg, dole Hasištejn. Od údolí přišla mlha a bylo neuvěřitelné, co dělala s krajinou, chvíli z ní vykukovala jen věžička kostela ve Výsluní, převalovala se a zase se vrátila dolů. To se může stát dvakrát třikrát do roka a já jsem měl štěstí. Často také fotím kálecký kostel, ve všech ročních obdobích

Jak jste z vaší ohromné sbírky vybíral fotky pro kalendář nazvaný Od Moldavy po Bublavu?

Snažil jsem se ladit témata k daným měsícům. Ale hlavně jsem chtěl, aby byl barevný a optimistický, když už se na to lidé budou dívat celý rok.

Křest kalendáře

Originální kalendář si zaslouží i vlastní křest. Ten letošní byl součástí charitativního plesu United Energy a Severočeské teplárenské v Litvínově. Společně s generálním ředitelem Milanem Boháčkem kalendář pokřtila modelka Veronika Kašáková. Právě její nadace, která se věnuje dětem z dětských domovů, si odnesla výtěžek z plesu

71,5 tisíce korun

Komořanský sněhulák

Plný kontejner sněhu dorazil před vánočními svátky na trhy na mosteckém náměstí, aby udělal radost všem dětem, kterým sníh ve městě chybí. Severočeská teplárenská jim kromě bílé nadílky připravila i pestrý program a veškeré propriety ke stavbě sněhuláků. Během dne se na vánočních trzích vystřídaly stovky dětí, jen horkých čajů na zahřátí se rozdalo přes 700. Dopoledne patřilo mateřským školám, které soutěžily o nejkrásněji nazdobený stromek. V hlasování veřejnosti zvítězila MŠ Růžová, která si odnesla dar 12 tisíc korun. Všechny školky pak od teplárenské společnosti dostanou vlastní stromek, který si mohou vysadit v zahradách. Odpoledne na rodiny s dětmi kromě sněhu čekala spousta soutěží, pohádkové představení a autogramiády Černých Andělů DHK Baník Most a litvínovských hokejistů HC Verva.

Tepelná Pohoda
do škol:

VZDĚLÁNÍ JE PRIORITY

Podpora zájmu dětí o technické předměty a vědu je jednou z cest, jak zajistit, že složité teplárenské provozy bude mít v budoucnosti kdo obsluhovat a řídit. „Naše firma v regionu působí několik desítek let a rádi bychom další desetiletí v naší práci pokračovali. K tomu potřebujeme kvalitně technicky vybavené zaměstnance. Chceme naší podporou vzdělávání a spoluprací se školami motivovat mladé lidi k tomu, aby se do regionu vraceli, protože je tu potřebujeme,“ říká ředitel Severočeské teplárenské Petr Horák. Vzdělávání je tak jednou z klíčových priorit donátorských aktivit obou energetických firem, která trvá mnoho let.

„Již před dvanácti lety jsme odstartovali vzdělávací program Tepelná Pohoda do škol. Nejprve jsme hravou formou a exkurzemi seznamovali s principy výroby elektřiny a tepla žáky základních škol, na to navázal projekt Když je doma teploučko pro děti z mateřinek. Program Ochrana životního prostředí pak otevřel teplárnu i středoškolákům,“ vysvětluje mluvčí United Energy Miloslava Kučerová. Ve spolupráci s Podkrušnohorským gymnáziem v Mostě pak UE připravila program Nebojte se matematiky. Jak už název vypovídá, jeho cílem bylo ukázat, že matematika není jen abstraktní věda, které je třeba se bát, ale je běžnou součástí života a může být dokonce i zajímavá. Projekt Budoucnost v United Energy pak už byl přímo zaměřen na povzbuzení zájmu o technické obory mezi středoškoláky a jejich perspektiv v teplárně. Studentům, které tato nabídka zaujme, nabízí firma podporu při vysokoškolském studiu – finanční i odbornou.

Hana Kašková:

Sázíme na dětskou zvědavost

Notebooky, robotická ruka, stavebnice a další pomůcky mohou od podzimu využívat děti v Základní škole s rozšířenou výukou jazyků na Podkrušnohorské ulici v Litvínově. Učebnu škola mohla vybavit díky daru teplárenských společností United Energy a Severočeská teplárenská. Manažeři firem se společně s představiteli města Litvínova zúčastnili ukázkové hodiny, aby si ověřili praktické využití darů. Provázela je ředitelka školy Mgr. Hana Kašková, kterou jsme vyzpovídali pro DoTeK.

Co se v nové učebně vlastně učí?

S nápadem vybavit jednu učebnu polytechnickými pomůckami přišel pan učitel Svoboda, který má velmi blízko k moderním trendům, automatizaci a robotice. Děti se učí propojit počítačové dovednosti s robotikou. Něco navrhnout, vytisknout na 3D tiskárně, prozkoumat to pod mikroskopem – to je oslovuje a baví. Mají při hodinách volnost, mohou zapojit fantazii, ale pracují také podle návodů, takže se učí porozumět psanému textu. V listopadu jsme otevřeli i polytechnický kroužek.

Přestože jste škola tradičně zaměřená na jazyky, věnujete technickým oborům velkou pozornost...

Jsme klasickou spádovou školou s tím, že navazujeme na tradici kvalitního vzdělávání s rozšířenou výukou jazyků. Myslím si, že základní škola má nabídnout žákům možnost rozvíjet se ve všech oblastech, předat jim základy ve všech oborech, aby si pak mohli udělat představu o směřování svého dalšího studia. Naším cílem je nabídnout možnosti a vsadit na přirozenou dětskou zvědavost.

Vloni jste se stali fakultní školou Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, opět s technickým zaměřením. Co to znamená?

Jde o spolupráci trojstrannou, vedle UJEP je zapojena i Střední průmyslová škola v Mostě. Kromě teorie a základních znalostí tak nabízíme dětem i praxi. Vybavení UJEP je na vědecké úrovni, průmyslovka má skvěle vybavené laboratoře a naše děti to mohou zažít a vyzkoušet. V praxi tak poznají, jak je důležité učit se předměty jako matematika, fyzika a chemie. Z první exkurze na univerzitu přijeli učitelé i žáci nadšení. Viděli vědecká pracoviště a mohli nahlédnout i do běžného života univerzity – v menze, aule či knihovně. Totéž nás čeká opět s praktickými ukázkami na průmyslové škole v Mostě a my pak přivítáme pedagogy a studenty UJEP u nás. Z těchto návštěv budeme dál rozvíjet spolupráci.

V mosteckém divadle pohodlně

Postupnou obměnou prochází židle Komorní scény Městského divadla v Mostě. Díky dotaci od společnosti United Energy ve výši 80 000 korun mohla být část židlí, které již byly v kritickém stavu, nahrazena novými.

„Jako pravidelný návštěvník divadla jsem se stavem židlí dobře obeznámen a mohu jen říci, že si výměnu za nové zaslouží. Rádi jsme městu a divadlu vyhověli a zařadili obnovu židlí jako jeden z projektů do Smlouvy o spolupráci s městem Most pro loňský rok,“ vysvětluje Milan Boháček, ředitel United Energy.

„Na malou scénu se vejde až 170 židlí. Doposud jsme získali finance na výměnu zhruba poloviny z nich, proto jsme volili stejný typ a barvu. Teď jsou tedy židle promíchány a změnu z dálky nepoznáte. Ve výměně však chceme pokračovat. Je to otázka peněz,“ osvětlila Kateřina Machová, ekonomicko-obchodní náměstkyně divadla. „Prioritou naší společnosti je zejména podpora bezpečnosti obyvatel a vzdělávání. Nicméně ani podpoře kultury v regionu se nebráníme,“ doplnil Boháček.

Děti z Jaklíku mají nové vybavení

Novým nábytkem se může pochlubit nízkoprahové centrum Jaklík v Litvínově – Janově. Městská policie, která janovský klub spravuje, pořídila herní prvky a nábytek z daru od teplárenské společnosti.

„Posláním Jaklíku je zajistit dětem v sociálně vyloučené lokalitě prostor pro bezpečné trávení volného času a minimalizovat tak nežádoucí vlivy na jejich přirozený vývoj. Dětem od 6 do 14 let zde nabízíme cílené programy a vzdělávací činnosti. Do klubu dochází denně zhruba 20 dětí, dopoledne i mateřské školy,“ upřesnil činnost janovského zařízení Zdeněk Urban, velitel Městské policie Litvínov. „Jaklík vznikl již před deseti lety a vybavoval se stylem, co dům dal. Proto jsme využili část daru od United Energy ve výši 50 tisíc korun právě na pořízení nového nábytku a herních prvků. Další 50 tisíc korun pak bylo použito na zřízení nového kamerového bodu v Litvínově-Hamru, v ulici Mládežnické. Ten přispěje k bezpečnosti dětí docházejících do zdejší základní školy a učiliště. Pod dohledem také bude areál Nové Záluží, který je mnohdy terčem vandalů,“ doplňuje Urban. „S Městskou policií v Litvínově spolupracujeme jako s organizací v podstatě nejdéle. Jejich projekty jsou smysluplné a vždy dobře zpracované. Korespondují i s naším zájmem, tedy zajistit vyšší kvalitu života obyvatel v regionu,“ dodává k tomu ředitel United Energy Ing. Milan Boháček.

SKŘÍTCI A DÉMONI KRUŠNÝCH HOR OŽÍVAJÍ

Neviditelný, tajemný svět Krušných hor podhaluje nová kniha historika Jiřího Wolfa Skřítci a démoni Krušných hor, na jejíž vydání významně přispěla Severočeská teplárenská, a.s. Originální a výpravou publikaci, která je důležitým příspěvkem k regionální vlastivědě, doplnila ilustracemi autora manželka, duchovská výtvarnice Petra Wolfová. Kniha ožívuje bizarní přehlídku dnes pozapomenutých krušnohorských strašidel, o nichž si po staletí vyprávěli obyvatelé tohoto zvláštního kraje.

„Dosud nikdo v takto ucelené formě báje a pověsti z Krušných hor nezpracoval. Práce Jiřího Wolfa vyšla v roce 2005 jako útlá publikace, kterou jsem náhodou objevila v jednom zapadlém knihkupectví. Náklad byl zcela rozebrán. Tehdy vznikla myšlenka na nové výpravné vydání,“ vysvětlila vedoucí mostecké muzejní knihovny Diana Kvapilová. „Druhé vydání je zásluhou mé ženy, která dlouho hledala grafickou formu a byla motorem celého vydání,“ poděkoval autor. Čerpal především z děl německých autorů a starých barokních kronik. „V tomto kraji to ani jinak není možné. Dokud se neobnoví tradice vyprávění mezi generacemi, zbývá to na nás – badatelích,“ dodal při slavnostním křtu v mosteckém muzeu Jiří Wolf.

Knihu vydalo za přispění Severočeské teplárenské, a.s. Oblastní muzeum a galerie v Mostě, kde je také ke koupi. Obohatí stálou expozici Ze života obyvatel Krušnohoří, která zavádí návštěvníky do historie života obyčejných lidí Krušných hor.

